

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2014-12-22
Besvaras senast
2015-01-05 kl. 12.00

Till statsrådet Anna Johansson (S)

2014/15:152 Trafikledning i norra Sverige

Trafikverket har i utredningen *Rätt funktion på rätt plats* tittat på behovet av att fortsätta att modernisera trafikledningssystemet. Trafikverket har även beslutat om att köpa in ett nytt trafikledningssystem för järnvägen för att byta till teknik som kan fjärrstyras och kunna utveckla ett enhetligt arbetssätt samt att standardisera arbetet. Utredningen föreslår en reduktion av antalet trafikledningscentraler från åtta till fyra stycken. Enligt utredningens förslag skulle den nordligaste trafikledningscentralen ligga i Gävle. Detta innebär att bland annat trafikledningscentralen i Boden skulle läggas ned. Trafikverket menar att trafikledningscentralerna i dag arbetar på åtta olika sätt. Detta beror sannolikt mer på dålig intern styrning inom Trafikverket än den tekniska plattform som centralerna arbetar med.

När man tar del av utredningen så är det tydligt att utgångspunkten har varit persontrafik och trängselproblematiken i storstadsområdena samt i Mellansverige och södra Sverige. Godstrafikens roll i det svenska järnvägsnätet har fått en mer underordnad roll i utredningen.

Malm som fraktas längst Malmbanan utgör en stor del av den totala godsmängd som transporteras på järnväg i Sverige där framför allt sträckorna mellan Gällivare och Luleå samt mellan Kiruna och Narvik är frekventa godsflöden. LKAB:s gruvexpansion innebär att godsflödena på järnväg till Luleå hamn ökar kraftigt. För utrikestrafiken står malmtransporterna på Malmbanan för betydligt mer än hälften av godsflödet. Järnvägsförbindelsen till hamnen i Narvik har en avgörande betydelse för gruvindustrin.

Med en malmtrafik som beräknas öka med 50 procent fram till 2019 så kommer kraven att öka, både på infrastrukturen och på en trafikledningscentral med anläggningserfarenhet om järnvägen i norr, det vill säga i Boden.

Redan i dag förekommer nästan dagliga störningar med stora förseningar oavsett årstid eftersom systemet saknar redundans och har stora kapacitetsbrister. Norrbottens geografiska förutsättningar och befintliga infrastruktur kräver särskild erfarenhet om de speciella lokala förhållandena. Vid en eventuell urspårning eller vid driftstörningar med nedfallna kontaktledningar krävs erfarenhet om vilka olika alternativ som finns för att kunna ta sig fram till olycksplatsen. Långa sträckor med enkelspår i Norrbotten utan möjlighet till omledning av trafiken och det stora antalet malmtransporter

kräver en vältränad organisation med lokal förankring. En sådan finns redan nu vid trafikcentralen i Boden. Denna är en förutsättning för att kunna bibehålla och stärka leveranssäkerheten för de betydande malmtransporterna och stålpendeln från SSAB samt kopparflödet från Aitikgruvan i Gällivare via Rönnskärsverken i Skellefteå ned till Helsingborg, inte bara för Sverige utan för hela Europa.

Trafikverket argumenterar i sin rapport för att rekrytering av kompetent personal skulle vara svårare i Boden än i Gävle, eftersom rekryteringen ska säkerställas från Gävle högskola. Trafikverket har märkligt nog inte tagit hänsyn till Bodens närhet till Luleå tekniska universitet (LTU). LTU säkerställer tillgången till mycket hög kompetens men har också en betydelse för kunskapsutvecklingen inom området med den forskning som bedrivs vid järnvägstekniskt centrum (JVTC) på universitet. JVTC är ett kompetenscentrum med inriktning på utveckling av drift och underhåll inom järnvägssektorn, detta i nära samarbete med LKAB och Boliden.

En trafikledningscentral i Gävle torde inte vara tillräcklig för att kunna hantera den stora geografiska täckningen och de stora volymer med godstransporter som sker på Malmbanan och Norra stambanan.

Med anledning av ovanstående vill jag fråga följande. Vilka åtgärder tänker statsrådet Anna Johansson vidta för att säkra en fungerande trafikledning för järnvägsnätet i Norrbotten?

.....
Krister Hammarbergh (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Anders Norin